

f. Piotrowski

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 27 LUTEGO 1942r.

/ Popołudniowy/

I.

Dotyczące Polski.

BRATYSŁAWA po ukraińsku;

Godz. 21.30.26.II. - "Ukraińskie Słowo" w Stanisławowie omawia list pasterski Metropolity Andrzeja Szeptyckiego do biskupów prawosławnych w artykule pt: Historyczny dokument. Metropolita Szeptycki wzywa biskupów do jedności kościelnej i proponuje wypowiedzieć się w sprawie unii kościołów, tzn. połączenia się poszczególnych kościołów prawosławnych ukraińskich z kościołem greko-katolickim. Jest to inicjatywa o doniosłym znaczeniu, stanowiąca zarówno duży krok w zjednoczeniu religijnym, jak i w zjednoczeniu narodu ukraińskiego. Dotąd nie ustniał ścisły kontakt między poszczególnymi kościołami ukraińskimi, obecnie zaś Metropolita Szeptycki zapoczątkowuje ten kontakt i stąd inicjatywa jego jest wydarzeniem historycznej wagi. Znaczenie tej inicjatywy wynika nie tylko z tego, że przychodzi od głowy kościoła greko-katolickiego, lecz również i z tytułu autorytetu, którym cieszy się Metropolita Szeptycki. Inicjatywa ta, przyczyni się do podniesienia autorytetu i wpływu kościoła na uczucia religijne ludności, a ponadto zatrze wrznięcie czasów bolszewickich, kiedy kościół stał się narzędziem polityki. Inicjatywa Metr. Szeptyckiego przyczyni się niewątpliwie do zjednoczenia narodu ukraińskiego. Inteligencja ukraińska może odegrać poważną rolę we wzmocnieniu siły moralnej kościoła.

W Dubnie został utworzony Instytut Naukowy z Berezowskim na czele. Teatr we Lwowie urządził dotychczas 160 przedstawień.

W dniu 2 stycznia br. został otwarty we Włodzimierzu Wołyńskim kurs techniczny dla dorastającej młodzieży, cieszący się dużą frekwencją.

W Kremenczugu odbył się odczyt gen. Kapuścińskiego, na temat: "Szlakiem hetmanów Sahajdaczego i Chmielnickiego".

Krakauer Zeitung podaje, że na Ukrainie ukazuje się 30 pism codziennych.

25.II.godz.21.30.- Gimnazjum we Włodzimierzu Wołyńskim liczy 170 uczniów.

BOSTON po polsku, 26.II.

Godz. 19.45.- Dzienniki amerykańskie omawiają obszernie otwarcie nowej Rady Narodowej, podkreślając oświadczenia prezydenta Raczkiewicza i Gen. Sikorskiego, że wolna Polska oparta będzie na ideałach demokratycznych, odrzucając wszelkie systemy totalitarne i autorytatywne.

N.Y.H.T. zamieszcza obszerny artykuł swego korespondenta o Brygadzie Karpackiej. Autor wyraża się z wielkim uznaniem o Gen. Kopańskim i podkreśla, że wielka ilość oficerów i podoficerów Brygady przeszła specjalne wyszkolenie dla walk na pustyni. Podczas wizyty korespondenta była silna burza piaskowa, tak iż nie było widać o parę kroków. Mimo to żołnierze polscy doskonale dawali sobie radę.

Godz. 22.15.- Uzupełnienie informacji z korespondencji N.Y.H.T. o Brygadzie Karpackiej, która jest rozlokowana na południe od El Ghazala. Brygada oczekuje natarcia wroga na liniach obronnych odpowiednio umocnionych zasiekami przeciw czołgom. Duch żołnierzy jest wysmieniony, oczekują cni ofensywy nieprzyjaciela z pełną ufnością. Gen. Kopański oświadczył, że ostatnie dni były zupełnie spokojne, jeśli nie liczyć nalotów: wróg atakował samochody lotem koszącym, straty były nieznanne, uszkodzono zaledwie 2 samochody. Generał podkreślił, że znaczna część samochodów ciężarowych Brygady jest zdobyczą zabraną wrogowi. Korespondent wyraża podziw dla wspaniałego ducha żołnierzy polskich, którzy wiedzą, że ich ciężkie trudy i walki zbliżają czas uwolnienia Ojczyzny.

BEIRUT po polsku, 26.II.godz.20.30.

Sprawozdanie z inauguracyjnego posiedzenia Rady Narodowej. Przytoczono ustępy z przemówień gen. Sikorskiego i prof. Grabskiego.

RADIOSTACJA IM. T. SZEWCZENKI, po polsku 26. II. godz. 22.30.

Artykuł Juliana Bronowicza z cyklu " Ziemia polska pod jarzmem niemieckim". W okresie "Wiosny Ludów" w późnaskim zamieszkiwało: 850 tys. Polaków, 350. tys. Niemców, i 180. tys. zniemczonych Żydów. Niemcy liczyli na to, że czas pracuje na nich i że ludność polska z czasem zgermanizuje się. Pierwotnie nie czynili żadnych starań w tym kierunku. Pod pewnym względem mieli rację. Szlachta polska lekkomyślnie pozbywała się majątków na rzecz Niemców. W połowie XIX w. zaszły jednak zmiany w zakresie gospodarczym i społecznym wśród ludności polskiej. Ludność polska do- tąd składała się z dwóch warstw: szlacheckiej i chłopskiej i prawie nie posiadała klasy średniej, mieszczańskiej. Handel, rzemiosło i przemysł były całkowicie w rękach niemieckich. Polacy stopniowo zaczęli się zajmo- wać handlem i rzemiosłem, a następnie opanowywać wolne zawody. Do utwo- rzenia mieszczaństwa wśród Polaków przyczynił się przede wszystkim Marcinkowski, który stworzył w Poznaniu "Bazar polski", a instytucja ta stała się ośrodkiem polskości oraz centrum handlu polskiego. Ponadto Marcinkow- ski popierał ruch oświatowy, stwarzając stypendja dla młodzieży polskiej w dziedzinie nauk gospodarczych. W r. 1860 powstała organizacja, której zadaniem było organizowanie społeczeństwa, zachowanie polskości i ziemi. Do r. 1873, Niemcy łudzili się sądząc, że chłopci wynarodwiają się i będą czymś w rodzaju Prusaków mówiących po polsku. W wojnach przeciwko Austr- ji i Francji chłopci polscy bili się b. mężnie i spotkali się z uznaniem Bismarcka. Owcześni chłopci polscy nie posiadali pełnej świadomości naro- dowej, a Bismarck sądził, że męstwo tych chłopów było dowodem oddania Prusom i Koronie. Rząd niemiecki poczuł się silniejszy i zaczął stosować bezwzględną politykę kulturkampf. Rok 1873 rozpoczyna politykę germani- zacji Polaków: język polski został zabroniony w szkołach. Bismarck, który wygrywał wojny, poniósł klęskę w walce z polskością.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

WEICHSELSENDER po ukraińsku, 26. II. godz. 21.30.

Działania japońskie mają trzy cele: 1/ opanowanie wysp, na których toczą się walki, 2/ opanowanie Burmy i 3/ przecięcie dostaw, idących przez Zatokę Peńską oraz Morze Czerwone. Co do pktu 1/ - operacje posuwają się powoli silnie naprzód. Droga burmańska została przerwana dla dostaw. Dzia- łania w kierunku Morza Czerwonego dają widocznie efekty, bo ambasador Stanów Zjedn. w Wiczy interweniował w sprawie oddawania Japonii baż na Madagaskarze. W tych warunkach rzeczą jest zrozumieć, że Stany Zjednoczone wywierają presję na Rosję, by wypowiedziała wojnę Japonii. Bolszewicy do tego nie palą się, lecz należy pamiętać, że są oni całkowi- cie uzależnieni od Stanów Zjedn. nie tyle z powodu dostaw broni, której otrzymali bardzo niewiele, lecz ze względu na pogorszenie sytuacji apró- wizacyjnej w Sowietach. Sowiety żądają dostarczenia 2 milionów ton prze- nicy i 850.000 ton cukru. Czy otrzymają żądany towar - jest to sprawa inna. Muszą jednak liczyć się z żądaniami Wujy Sama.

III.

O g ó l n e :

BRATYSŁAWA po ukraińsku, 26. II. godz. 21.30.

Deutsche Ukrainische Zeitung podaje, że Dniepropietrowsk zamiesz- kuje: 130.000 Ukraińców, 41.000 Rosjan, 2.310 Polaków, 1.850 Niemców, 732 Żydów oraz 1779 innych. Ogólna ilość mieszkańców zmniejszyła się o 200.000. Tę właśnie ilość ludności wywieśli bolszewicy. W mieście ist- nieje zapotrzebowanie na agronomów, podady te są bardzo dobrze płatne.

BELGRAD po ukraińsku, 27. II. godz. 11.30.

Pogadanka pt: " Ukraina bez Sowietów." Powstaje i organizuje się nowe życie ukraińskie na zupełnie nowych podstawach.

Pogadanka pt: " Moskwa jako siła rozkładowa." Dążeniem Moskwy jest sowietyzacja Europy. Komintern działa na całym świecie. Celem Związku Radzieckiego jest wywołanie rewolucji światowej i w konsekwencji podbi- cie całej Europy.

BOSTON po polsku, 26. II. godz. 19.45.

W Norwegii spalono 3 wielkie autobusy niemieckie przeznaczone dla transportu.

Jeńcy japońscy stwierdzają, że po ostatnich atakach na Batan morale Japońskie znacznie osłabło. Japończycy zamierzają podobnie zdobyć półwysep blokadą i głodem. Na odcinku tym skoncentrowano 6 dywizji japońskich.

W Taganrogu doszło do starcia między żołnierzami niemieckimi a policją. W rezultacie żołnierze utworzyli radę żołnierską i wybrali delegatów, którzy mieli się porozumieć z oficerami, jaką należy przybrać postawę wobec metod policji. Wszyscy delegaci i pewna liczba żołnierzy zostali rozstrzelani. Jakkolwiek niemiecka machina wojenna jest jeszcze bardzo silna, przypomnieć należy, że w r. 1918 rozruchy w wojsku rosyjskim zaczęły się od wypadków nie mających nic wspólnego ze sprawami politycznymi i szybko przybrały ogromne rozmiary.

W Rouen Niemcy rozstrzelali 50 Francuzów, tytułem odwetu za zabicie kilku żołnierzy niemieckich. Ogłoszono nazwiska tylko 48-miu rozstrzelanych, gdyż nawet Niemcy nie mieli odwagi przyznać się, że pozostałe dwie osoby były kobietami.

BEIRUT po polsku, 26. II. godz. 20.30.

Statek turecki Struma, który zatonął w pobliżu Bosforu miał na pokładzie 750 Żydów. Żydzi w Palestynie poczynili starania, by część ich rodzin wpuszczono do Palestyny, lecz ponieważ kontyngent w roku bież. wynosi tylko 4000 osób, rząd brytyjski udzielił zezwolenia na przyjazd do Palestyny jedynie dzieciom w wieku do lat 16-tu.

W Zagrzebiu, na posiedzeniu parlamentu, niektórzy posłowie podkreślali, że naród chorwacki nigdy się nie zgodzi na przyłączenie jakiegokolwiek okręgu swej ziemi do Węgier. Na posiedzeniu tym, obecni byli członkowie korpusu dyplomatycznego z wyjątkiem przedstawiciela Węgier. Oświadczenie posłów chorwackich są nowym dowodem własni, wśród wasalów Osi.

RADIOSTACJA Im. T. SZEWCZENKI po polsku, 26. II. godz. 21.45.

Audycja poświęcona Wiktorowi Hugo z okazji 140 rocznicy dnia jego urodzin. Był poetą miłości i braterstwa ludu, walczył w obronie uciśnionych.

MOSKWA po polsku, 26. II. godz. 20.15.

Ugodowa polityka rządu chorwackiego nie jest popierana przez naród chorwacki. Szczególnie duże oburzenie wywołuje wywóz artykułów żywnościowych do Niemiec. Chłopi wszelkimi środkami opierają się rekwizycjom. Szerzy się również partyzantka.

Jedno z pism w Rio de Janeiro twierdzi, że falangiści w Brazylii działają na rzecz państw Osi a działalność ich kieruje hiszpański minister spraw zagranicznych Sunner.

Z okazji 24 rocznicy utworzenia armii czerwonej przedstawiciele dyplomatyczni rządu radzieckiego zagranicą wydali przyjęcia dla przedstawicieli rządów, przy których są akredytowani, oraz dla korpusu dyplomatycznego, prasy i społeczeństwa.

IV.

Z ostatniej chwili.

GENERAL ELECTRIC./USA./ po angielsku 27. II. godz. 14.00

Flota Stanów zatopiała dotąd 73 japońskie okręty wojenne i handlowe. Od wybuchu wojny Japończycy stracili 1/10 swej floty handlowej. Prócz tego łodzie podwodne Stanów zatopili wczoraj 4 dalsze statki japońskie. - Sekretarz Stanu Stimson oświadczył, iż otrzymał zapewnienie lojalności i gotowości walki do ostatka od 20.000 Filipińczyków na Mindanao. - Gen. Wawell, mimo iż ranny w wypadku samolotowym, chciał przybyć na Batan dla osobistej inspekcji. Gen. MacArthur nie zgodził się na to, uważając życie Nacz. Dowódcy za zbyt cenne by je ryzykować. - Latające fortece Stanów zatopili od 1. I. dziewięć statków japońskich, oraz straciły 24 i uszkodziły 48 samolotów. - American News Week zamieszcza artykuły dwóch rzeczoznawców wojennych stwierdzających, na podstawie składu floty Stanów, że ma ona wszelkie dane do przejścia do ofensywy. - Quisling ogłosił, że ojcowie rodzin norweskich dzielą się na społeczniowych i nieuspołecznionych. Ci ostatni otrzymywać mają dla siebie i swych rodzin racje całkowicie głodowe. Zastępca Terbovena oświadczył, iż wie że 97 % Norwegów jest przeciw Niemcom, lecz głód robi swoje.

